

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Współpraca studentów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego ze środowiskiem lokalnym w działaniach na rzecz osób z niepełnosprawnością

Author: Joanna Kapias

Citation style: Kapias Joanna. (2016). Współpraca studentów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego ze środowiskiem lokalnym w działaniach na rzecz osób z niepełnosprawnością. W: A. Gancarz (red.), "Wielokulturowość - doświadczanie Innego" (S. 136-140). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Joanna Kapias

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie

Współpraca studentów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego ze środowiskiem lokalnym w działaniach na rzecz osób z niepełnosprawnością

Cooperation of the students of the Faculty of Ethnology and Educational Science of the University of Silesia with the local environment in the actions on behalf of disabled persons

ABSTRACT: This article is a short description and a summary of the activities that are organized by the students of the Faculty of Ethnology and Education Science on behalf of the people with disabilities. Among such activities are: recurring events, projects and volunteering, which is a chance for young people to gain work experience and to do great things together. The undertaken initiatives can be implemented with the cooperation of the local community. A very important thing is the collaboration between the local government, the public benefit organizations, the educational institutions, the media, and many other organizations, and the local residents and the businesses.

KEY WORDS: disabilities, the local environment, students' initiative.

Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji (WEiNoE) Uniwersytetu Śląskiego, znajdujący się w Cieszynie, od wielu lat kształci pedagogów. Poza specjalizacjami mieszczącymi się w ramach pedagogiki ogólnej – zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne oraz zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i terapia pedagogiczna – w ramach oferty edukacyjnej Wydziału znalazły się specjalizacje bliższe pedagogice specjalnej: asystent osoby niepełnosprawnej i terapia pedagogiczna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz wychowanie przedszkolne z wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka¹.

W roku akademickim 2014/2015 został utworzony również kierunek oligofrenopedagogika z arteterapią. Jego absolwenci staną się specjalistami z zakresu edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, umiejacymi wykorzystać w działaniach terapeutycznych różne dziedziny sztuki².

1 <http://weinoe.us.edu.pl/content/weinoe/oferta-edukacyjna-20152016> [data dostępu: 26.08.2015].

2 http://weinoe.us.edu.pl/sites/default/files/OLIGOFRENOPELAGOGIKA_Z_ARTETERAPIA.pdf [data dostępu: 26.08.2015].

Cieszyńscy studenci są znani ze swojej aktywności w wielu obszarach, są członkami kół naukowych, angażują się w przedsięwzięcia kulturalne i rozrywkowe, a także udzielają się w organizacjach pożytku publicznego. Niejednokrotnie działania studentów i pracowników WEiNoE są kierowane do osób z różnymi niepełnosprawnościami. Mają na celu wspieranie podopiecznych placówek współpracujących z Uniwersytetem, umożliwianie im szeroko rozumianej integracji społecznej, zapobieganie ich marginalizacji, a także podnoszenie społecznej świadomości na temat niepełnosprawności. Podejmowane działania i wydarzenia z nimi związane przynoszą nieopisane korzyści zarówno samym beneficjentom, jak i organizatorom. Studenci, którzy biorą udział w takich inicjatywach, mają możliwość nabycia umiejętności przydatnych w późniejszej pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz nawiązania cennych kontaktów z lokalnym środowiskiem. Wolontariusze mogą nie tylko wykazać się zdolnościami organizacyjnymi, ale również zmierzyć się z takimi wyzwaniami jak pozyskiwanie sponsorów czy kontakt z mediami.

Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną

W maju 2015 roku Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego „Feniks” ze Skoczowa przeniosło swoją siedzibę do budynku WEiNoE w Cieszynie. Zmiana ta pozwoliła studentom na nawiązanie współpracy ze wspomnianą organizacją pożytku publicznego. W tym samym miesiącu zrealizowano wspólnie pierwsze przedsięwzięcie – we współpracy z Zakładem Pedagogiki Specjalnej i Kołem Naukowym Pedagogów – obchody Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną, które odbyły się już po raz czwarty, natomiast Stowarzyszenie „Feniks” współorganizowało to wydarzenie po raz pierwszy.

Zgodnie z przyjętą formułą obchodów Dnia Godności, co rok, w maju, WEiNoE jest odwiedzany przez osoby z niepełnosprawnością. Przyjeżdżają one ze szkół specjalnych, z domów pomocy społecznej, ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych i innych placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych, współpracujących z Wydziałem. Obchodom zawsze towarzyszy wybrany motyw przewodni, na przykład w 2015 roku było nim średniowiecze, rycerstwo i fantastyka. Ponad stu trzydziestu podopiecznych z dwunastu placówek oraz ich opiekunowie wzięli udział w warsztatach edukacyjnych, muzycznych i tanecznych. Obejrzelі również przygotowane przez studentów przedstawienie muzyczno-teatralne „Na zamku”. Obchody zwieńczył piknik, na którym pojawili się rycerze z Bielskiej Drużyny Najemnej „Svantevit”, z pokazem walki na miecze. Studenci przygotowali również atrakcje: malowanie twarzy, puszczenie dużych baniek mydlanych i pokaz ognia. Każda placówka otrzymała paczki od sponsorów, którymi byli

lokalni przedsiębiorcy, oraz opowiadanie „Błękitna róża”, pióra jednej z naszych studentek, Mirelli Wojackiej. W organizacji przedsięwzięcia wzięło udział ponad siedemdziesięciu wolontariuszy, w tym studenci z Wydziału Artystycznego. Wydarzenie zrealizowano w ramach zadania publicznego i zostało dofinansowane przez Urząd Miejski w Cieszynie. Powodzenie przedsięwzięcia było zasługą również takich instytucji, jak NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Śląskiego i Związek Nauczycielstwa Polskiego, a także zaprzyjaźnionych sponsorów i władz lokalnych³.

Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Inteligencyjną jest obchodzony nie tylko w Uniwersytecie, ale też w wielu innych placówkach. Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (OREW) w Cieszynie co rok organizuje z tej okazji piknik rodzinny⁴, odbywający się na rynku. Koło Naukowe Pedagogów w 2015 roku zostało zaproszone do wzięcia udziału w wydarzeniu i wraz ze Stowarzyszeniem „Feniks” przygotowało warsztaty dekorowania wyrobów cukierniczych, pod nazwą „Zjeżż ciastUSia”. Dzieci, które uczestniczyły w pikniku, mogły wykazać się twórczymi zdolnościami, dekorując ciasteczka kolorowymi lukrami, posypkami i innymi dodatkami cukierniczymi. Warsztaty cieszyły się dużą popularnością, dlatego niebawem pracownicy OREW zwrócili się do studentów z prośbą o ponowne ich przeprowadzenie, tym razem na pikniku dla podopiecznych ośrodka i dla ich rodzin. Ponadto studentki prowadzące warsztaty, ku uciesze dzieci, przygotowały dla nich duże bańki mydlane oraz modelowały zwierzątka z balonów.

OREW jest miejscem, gdzie wielu studentów uczęszcza regularnie jako wolontariusze, dlatego współpraca jest systematyczna i bardzo bliska. Dzięki niej w roku akademickim 2014/2015 narodził się projekt, zainicjowany przez Małgorzatę Kisiałę, studiującą wówczas na WEiNoE w Cieszynie. Dwie grupy dzieci z ośrodka wraz z opiekunkami co tydzień przyjeżdżały na zajęcia prowadzone przez studentów w murach uczelni. W zajęciach regularnie brało udział dwanaścioro dzieci z niepełnosprawnością inteligencyjną w stopniu umiarkowanym i dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz osiemnaścioro wolontariuszy. Były prowadzone zgodnie z metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne oraz elementami innych metod. Celem było wspomoczenie dzieci nie tylko w usprawnianiu narządów ruchu, koordynacji ruchowej itp., ale przede wszystkim w rozwoju społecznym i emocjonalnym. Z obserwacji wolontariuszy, a także

3 Więcej na stronach: <http://telewizja.us.edu.pl/2015/05/dgogni-cieszyn2015> [data dostępu: 1.09.2015]; <http://fotoreportaz.ox.pl/fotoreportaz,7693,dni-godnosci-osob-z-niepelnosprawnoscia-intelektualna.html> [data dostępu: 1.09.2015]; <https://halocieszyn.pl/2015/05/10/dzien-godnosci-z-rycerzami-i-fantastyka/> [data dostępu: 1.09.2015]; <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,30092,swietowali-dzien-godnosci.html> [data dostępu: 1.09.2015].

4 Więcej na stronach: <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,30130,spotkanie-z-godnoscia.html> [data dostępu: 1.09.2015]; <http://www.psouu.cieszynski.info/aktualnosc/396/> [data dostępu: 1.09.2015].

pracowników ośrodka wynika, że spotkania odegrały swoją rolę, a mali uczestnicy projektu stali się bardziej otwarci. W związku z niewątpliwym sukcesem postanowiono kontynuować przedsięwzięcie w roku akademickim 2015/2016⁵.

Święta z szyszką w tle

Okazją do spotkania studentów i osób z niepełnosprawnością są warsztaty „Święta z szyszką w tle”, organizowane na WEiNoE już od czterech lat, przez Koło Naukowe Edukacji Międzykulturowej. Pomysłodawczynią warsztatów była studentka Uniwersytetu Śląskiego, Iwona Stroka, której projekt realizują kolejne roczniki studentów. Na warsztaty do Cieszyna przybywają podopieczni szkół specjalnych, domów pomocy społecznej, warsztatów terapii zajęciowej i podobnych placówek, aby wspólnie z wolontariuszami wykonywać choinkowe ozdoby. Motywem przewodnim warsztatów jest szyszka, która stała się podstawowym elementem wykonywanych dekoracji. Na zajęciach nie brakuje również kolorowych bombek, światełek i łańcuchów. Wieńczącym punktem spotkania jest wspólne dekorowanie choinki wykonanymi ozdobami i kolędowanie. Oprawę muzyczną spotkania zapewniają studenci Wydziału Artystycznego UŚ i Międzywydziałowy Zespół Folkowy „FolkUŚ”. Do wspólnego spędzenia tego wyjątkowego dnia i pomocy przy dekorowaniu bożonarodzeniowego drzewka zapraszani są co rok także przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego⁶. W grudniu 2015 roku warsztaty, jako zamówienie publiczne, dofinansował Urząd Miejski w Cieszynie, a współorganizatorem było Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego „Feniks”.

Podsumowanie

Wykładowcy WEiNoE, kształcąc studentów, przywiązują dużą wagę do praktyki, dlatego uczelnia często gości dzieci lub dorosłych z niepełnosprawnością. Spotkania odbywają się nie tylko w ramach dużych wydarzeń, jak przedstawione „Święta z szyszką w tle” czy Dzień Godności, ale również w bardziej kameralnych okolicznościach, w trakcie zajęć. Przykładem może być zeszłoroczne spotkanie studentów z podopiecznymi Ośrodka Wsparcia w Połomii, prowadzonego przez Ośrodek św. Hiacynta i Franciszka w Wodzisławiu Śląskim. W ramach

5 <http://psouu.cieszynski.info/aktualnosc/368/> [data dostępu: 1.09.2015].

6 Więcej na ten temat na stronach: <http://kontakt24.ox.pl/kontakt24,1731,artykul,swieta-z-szyszka-w-tle.html> [data dostępu: 1.09.2015]; <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,21925,studentci-dla-niepelnosprawnych.html> [data dostępu: 1.09.2015].

przedmiotu metody terapii osób z niepełnosprawnością złożoną studentki trzeciego roku przygotowały zajęcia muzyczne.

Wspominając o praktycznym wymiarze studiowania, nie można zapominać o obowiązkowych dla każdego studenta praktykach wakacyjnych. Studenci kierunków pedagogicznych sami wybierają miejsce praktyk i zazwyczaj jest to szkoła. Niektórzy natomiast wybierają formę wyjazdową i odbywają je jako opiekunowie osób z niepełnosprawnością na koloniach, obozach czy turnusach rehabilitacyjnych. Wielu studentów, zarówno z WEiNoE, jak i z Wydziału Artystycznego, decyduje się poświęcić część swoich wakacji i uczestniczy w takich wyjazdach w ramach wolontariatu. Dużą popularnością wśród cieszyńskich studentów cieszą się kolonie organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem” w Chybiu⁷. Wolontariusze pełnią wówczas całodobową opiekę nad niepełnosprawnymi podopiecznymi, dbając o rozwój sfery poznawczej i emocjonalnej wychowanków oraz ich bezpieczeństwo. W trakcie takich wyjazdów studenci muszą wykazać się wieloma cechami i umiejętnościami, takimi jak cierpliwość, odpowiedzialność czy kreatywność.

Wszystkie działania, jakie podejmują studenci WEiNoE, nie mogłyby się odbyć bez przychylności władz Wydziału i wsparcia ze strony środowiska lokalnego. Przedsięwzięcia te i ich rezultaty dowodzą, jak wiele można osiągnąć łącząc siły dla wspólnego celu.

Bibliografia

- <http://fotoreportaz.ox.pl/fotoreportaz,7693,dni-godnosci-osob-z-niepelnosprawnoscia-intelektualna.html> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://kontakt24.ox.pl/kontakt24,1731,artykul,swieta-z-szyszka-w-tle.html> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://psouu.cieszynski.info/aktualnosc/368/> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://telewizja.us.edu.pl/2015/05/dgozni-cieszyn2015> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://weinoe.us.edu.pl/content/weinoe/oferta-edukacyjna-20152016> [data dostępu: 26.08.2015].
- http://weinoe.us.edu.pl/sites/default/files/OLIGOFRENOPEdagogika_Z_ARTETERAPIA.pdf [data dostępu: 26.08.2015].
- <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,21925,studenci-dla-niepelnosprawnych.html> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,30092,swietowali-dzien-godnosci.html> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://wiadomosci.ox.pl/wiadomosc,30130,spotkanie-z-godnoscia.html> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://www.psouu.cieszynski.info/aktualnosc/396/> [data dostępu: 1.09.2015].
- <http://www.razem-chybie.pl/index.php/pl/> [data dostępu: 1.09.2015].
- <https://halocieszyn.pl/2015/05/10/dzien-godnosci-z-rycerzami-i-fantastyka/> [data dostępu: 1.09.2015].

⁷ <http://www.razem-chybie.pl/index.php/pl/> [data dostępu: 1.09.2015].